

ANALİTİK PUANLAMA ANAHTARI

9 soru · Toplam 100 puan

Her ölçüt bağımsız puanlanır. Yanlış, ilgisiz veya boş kanıt 0 puandır. Eşdeğer doğru ifadeler ve yöntemler kabul edilir. Bir işlem hatası, sonraki doğru yöntem için yeniden cezalandırılmaz.

Öğrenme çıktısı / kaynak grubu	Soru sayısı
T.8.3.5. Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.	1
T.8.3.9. Fiilimsilerin cümledeki işlevlerini kavrar.	1
T.8.3.11. Metindeki anlatım biçimlerini belirler.	1
T.8.3.14. Metinle ilgili soruları cevaplar.	1
T.8.3.17. Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.	1
T.8.3.25. Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.	1
T.8.3.26. Metin türlerini ayırt eder.	1
T.8.3.34. Okuduklarında kullanılan düşüncüyü geliştirme yollarını belirler.	1
T.8.4.9. Yazılarında anlatım biçimlerini kullanır.	1

1. Bağlamdaki ketumluk · 8 puan

Ketum, bildiğini veya bir sırrı açıklamayan, ağzı sıkı kişi demektir. “Tek kelime söylemedi.” ve “konuyu değiştirmekle yetiniyordu” ifadeleri bu anlamı destekler.

3 puan · Ketumluğu bildiğini/sırrı açıklamama anlamıyla belirtir.

Belirtilen bilgi doğruysa ölçütün tamamı; yanlış, ilgisiz veya boşsa 0. Eşdeğer doğru anlatım tam kabul edilir.

5 puan · İki farklı bağlam ifadesini kanıt gösterir.

Her doğru bağımsız ifade ölçütün yarısıdır.

Kabul edilen yanıtlar: Anlamı koruyan farklı cümleler kabul edilir.

Yaygın hata: Ketum sözcüğünü habersiz olmak sanmak.

2. Fiilimsilerin işi · 15 puan

Koşan sıfat-fiildir; çocuğu niteler. Okumak isim-fiildir; “kitap okumak” bir eylemin adı olarak özne görevindeki grubu kurar. Çalınca zarf-fiildir; içeri girme eyleminin zamanını bildirir.

5 puan · Koşanı sıfat-fiil olarak belirleyip çocuğu nitelediğini açıklar.

Tür ve işlev birlikte doğruysa tamamı; yalnız biri doğruysa yarısı; ikisi de yoksa 0.

5 puan · Okumakı isim-fiil olarak belirleyip eylemin adını/isim görevini açıklar.

Tür ve işlev birlikte doğruysa tamamı; yalnız biri doğruysa yarısı; ikisi de yoksa 0.

5 puan · Çalincayı zarf-fiil olarak belirleyip girme eylemine zaman kattığını açıklar.

Tür ve işlev birlikte doğruysa tamamı; yalnız biri doğruysa yarısı; ikisi de yoksa 0.

Kabul edilen yanıtlar: Sıfat-fiil/ortaç, zarf-fiil/ulaç adları eşdeğerdir. Okumak için adlaşmış eylem açıklaması işlev bakımından yeterlidir.

Yaygın hata: Yalnız ek adlarını yazıp cümledeki görevi açıklamamak.

3. Anlatım biçimlerini ayırma · 13 puan

I. bölüm betimleyicidir; tozlu dar pencereler ve soluk mavi/dökülmüş duvarlar mekânı göz önünde canlandırır. II. bölüm öyküleyicidir; kapıyı itme, içeri girme, kutuyu fark edip çıkarma ve fotoğrafın düşmesi zaman içinde sıralanır.

3 puan · I. bölümü betimleme olarak belirler.

Belirtilen bilgi doğruysa ölçütün tamamı; yanlış, ilgisiz veya boşsa 0. Eşdeğer doğru anlatım tam kabul edilir.

5 puan · Mekânı niteleyen iki ayrıntıyı doğru gösterir.

Her ayrıntı ölçütün yarısıdır.

5 puan · II. bölümü öyküleme olarak belirleyip en az iki ardışık eylemi doğru sırayla kanıt gösterir.

Biçim ve sıra kanıtı doğruysa tamamı; yalnız biçim veya yalnız doğru sıra varsa yarısı; ikisi de yoksa 0.

Kabul edilen yanıtlar: Anlamı koruyan farklı cümleler kabul edilir.

Yaygın hata: Her iki bölümde de istasyon geçtiği için aynı anlatım biçimini varsaymak.

4. Kulüp duyurusunu anlama · 13 puan

Seçtikleri bölümü ve onu seçme nedenlerini paylaşacaklardır. Kitabı bitirmek gerekmez. Bir gün önce kulüp listesine adlarını yazdırmaları gerekir.

5 puan · Bölüm ve seçme nedenini birlikte belirtir.

Her doğru bilgi ölçütün yarısıdır.

3 puan · Kitabı bitirme zorunluluğu bulunmadığını yazar.

Belirtilen bilgi doğruysa ölçütün tamamı; yanlış, ilgisiz veya boşsa 0. Eşdeğer doğru anlatım tam kabul edilir.

5 puan · Bir gün önce adını kulüp listesine yazdırma işlemini belirtir.

İşlem ve zaman birlikte doğruysa tamamı; yalnız işlem doğruysa yarısı; yanlış/boşsa 0.

Kabul edilen yanıtlar: Anlamı koruyan farklı cümleler kabul edilir.

Yaygın hata: Kitabı bitirmeyenlerin katılamayacağını söylemek.

5. Ana fikri bulma · 11 puan

Atma kararı vermeden önce güvenli onarım olanağını değerlendirmek kaynakları korumaya yardımcı olur. Gerekçe: küçük onarım yeni ürün almaktan daha az kaynak gerektirebilir. Sınır: güvenli biçimde onarılamayan eşya zorlanmamalıdır.

5 puan · Onarım olanağını değerlendirerek kaynakları koruma ana fikrini kurar.

İki ilişki birlikte kurulmuşsa tamamı; yalnız onarım iyidir gibi eksik yargıysa yarısı; yanlışsa 0.

3 puan · Daha az kaynak gerektirme gerekçesini belirtir.

Belirtilen bilgi doğruysa ölçütün tamamı; yanlış, ilgisiz veya boşsa 0. Eşdeğer doğru anlatım tam kabul edilir.

3 puan · Güvenli onarım koşulunu/sınırını belirtir.

Belirtilen bilgi doğruysa ölçütün tamamı; yanlış, ilgisiz veya boşsa 0. Eşdeğer doğru anlatım tam kabul edilir.

Kabul edilen yanıtlar: Anlamı koruyan farklı cümleler kabul edilir.

Yaygın hata: Her eşyanın mutlaka onarılması gerektiği biçiminde sınırsız ana fikir yazmak.

6. Davranıştan çıkarım · 8 puan

Saatçi, yazının korunmaya değer olduğunu düşünüyor ve ona zarar vermemeye özen gösteriyor olabilir. Büyüteçle incelemesi ve yazıyı çizmemek için bezi değiştirmesi bu çıkarımı destekler.

3 puan · Yazıya önem verme/koruma isteği çıkarımını kurar.

Belirtilen bilgi doğruysa ölçütün tamamı; yanlış, ilgisiz veya boşsa 0. Eşdeğer doğru anlatım tam kabul edilir.

5 puan · İki farklı davranışı çıkarımla ilişkilendirir.

Her doğru bağımsız davranış ölçütün yarısıdır.

Kabul edilen yanıtlar: Sahibine danışmadan parlatmaması da koruma/izin tutumunun geçerli kanıtıdır.

Yaygın hata: Yazının kesin olarak saatçinin babasına ait olduğunu söylemek.

7. İki metnin türü · 10 puan

I. metin günlüktür; tarih taşır ve o gün yaşanan kişisel olay/duygular yakın zamanlı olarak anlatılır. II. metinde fotoğraf ve ışık ilişkisi açıklanır; kişisel bir gün anlatılmak yerine genel bilgi verilir.

3 puan · I. metni günlük olarak belirler.

Belirtilen bilgi doğruysa ölçütün tamamı; yanlış, ilgisiz veya boşsa 0. Eşdeğer doğru anlatım tam kabul edilir.

4 puan · Tarih ve aynı günün kişisel deneyim/duygu anlatımını tür kanıtı olarak belirtir.

İki farklı özellik varsa tamamı; biri varsa yarısı; yoksa 0.

3 puan · II. metnin genel bilgi/açıklama sunduğunu belirtir.

Belirtilen bilgi doğruysa ölçütün tamamı; yanlış, ilgisiz veya boşsa 0. Eşdeğer doğru anlatım tam kabul edilir.

Kabul edilen yanıtlar: Anlamı koruyan farklı cümleler kabul edilir.

Yaygın hata: Birinci kişi kullanıldığı için her metni anı saymak.

8. Düşünceyi geliştirme yolları · 8 puan

İlk cümlede tanımlama vardır; arşivin ne olduğu açıklanır. İkinci cümlede örnekleme vardır; mektup, fotoğraf ve tutanak belge türlerine örnek verilir.

4 puan · İlk cümleyi tanımlama olarak belirleyip arşivin ne olduğunun açıklandığını söyler.

Ad ve gerekçe birlikte doğruysa tamamı; yalnız biri doğruysa yarısı; ikisi de yanlışsa 0.

4 puan · İkinci cümleyi örnekleme olarak belirleyip belge örneklerini kanıt gösterir.

Ad ve kanıt birlikte doğruysa tamamı; yalnız biri doğruysa yarısı; ikisi de yanlışsa 0.

Kabul edilen yanıtlar: Anlamı koruyan farklı cümleler kabul edilir.

Yaygın hata: Birden çok belge sayılmasını sayısal veriden yararlanma sanmak.

9. Betimleme ile öyküleme · 14 puan

Atölyenin pencereleri ince bir toz tabakasıyla kaplıydı. Köşedeki ahşap masanın üzerinde paslı bir lamba duruyordu. Ekin, masanın çekmecesini yavaşça açtı. İçinde mavi kapaklı bir çizim defteri buldu. Defteri eline alıp ilk sayfayı çevirdi. Betimleme cümlesi: Atölyenin pencereleri ince bir toz tabakasıyla kaplıydı.

4 puan · Atölyeyi en az iki cümlede görünür/iştilir ayrıntılarla betimler.

İki cümle uygunsa tamamı; bir cümle uygunsa yarısı; yoksa 0.

4 puan · Defterin bulunmasını en az iki bağlantılı eylemle zaman sırasına koyar.

Sıralı bağlantı varsa tamamı; eylemler var ama sıra belirsizse yarısı; olay yoksa 0.

3 puan · Kendi metninden gerçek bir betimleme cümlesini doğru seçer.

Belirtilen bilgi doğruysa ölçütün tamamı; yanlış, ilgisiz veya boşsa 0. Eşdeğer doğru anlatım tam kabul edilir.

3 puan · Beş-altı cümlelik metinde mekân ve olay tutarlılığını sürdürür.

Sayı ve tutarlılık birlikte sağlanmışsa tamamı; biri eksikse yarısı; ikisi de yoksa 0.

Kabul edilen yanıtlar: Anlamı koruyan farklı cümleler kabul edilir.

Yaygın hata: Yalnız mekânı anlatıp defter bulma olayını yazmamak.

Kapsam dayanağı: <https://cdn.eba.gov.tr/yarimcikaynaklar/2026/09/KSDT/turkce2.xlsx> · 8. SINIF · Senaryo 2